

Ekologiskt i Sigtuna kommuns livsmedelsbutiker september 2016

Inventering utförd i september 2016 av Ekomatcentrum och Naturskyddsföreningen i Sigtunabygden på uppdrag av Sigtuna kommun. Rapport skriven av Eva Fröman, Sigtuna september 2016.

Helen Ericson
Sigtuna kommun
Helen.ericson@sigtuna.se

Tove Björlin
Naturskyddsföreningen i
Sigtunabygden
Tovebjorlin@gmail.com

Eva Fröman
Ekomatcentrum
eva@ekomatcentrum.se

EKOLOGISKT UTBUD I SIGTUNAS LIVSMEDELSBUTIKER

Inventering nr 6, september 2016

Ekomatcentrum och Naturskyddsföreningen i Sigtunabygden har på uppdrag av Sigtuna kommun genomfört en sjätte ekoinventering i Sigtunas alla livsmedelsbutiker den 5:e september 2016.

Syftet med inventeringarna är att sätta fokus på det hållbara utbudet i kommunen. Vi vill att kommunens invånare ska ha tillgång till ett brett utbud av ekologiskt, närproducerat och rättvisemärkt sortiment av livsmedel. Vi arbetar även med kommunens restauranger och caféer och vi vill att de som serverar lunch, middag eller fika ska erbjuda sina gäster flera miljö- och klimatanpassade alternativ på menyn. Att turister och konferensgäster ska finna ett rikligt utbud av klimat- och miljöanpassade menyer på kommunens alla hotell och konferensanläggningar. Att den närproducerade maten så långt som möjligt producerats miljö- och klimatanpassat.

Nyheter

Nytt är att vi inventerar fem st Fairtrade produkter, förutom strösocker, kaffe, te, banan har vi lagt till choklad.

Vi tittar även på exponering av ekologiskt, hyllmärkning och kampanjer på ekoprodukter Fr.o.m. denna inventering räknar vi 46 produkter och alla dess varianter. 41 ekologiska och 5 Fairtrade (som redovisas separat). Exempelvis i produktgruppen mjölk räknar vi alla olika fetthalter och varumärken av ekologisk drykesmjölk även lactosfri. Det kan innebära 20 varianter av mjölk i en och samma affär och räknas då som 20 livsmedelsartiklar.

Följande 46 livsmedel har ingått i inventeringen;

Cerealier	Lök	Olivolja	
Mjukt bröd	Tomat	Rapsolja	Mjölk och mejeri
Knäckebröd	Sallat	Krossade och	Mjölk
Vetemjöl	Gurka	passerade tomater	Yoghurt, fil
Müsli	Paprika	Juice (färsk och	Smör/Bregott
Välling & gröt för barn	Äpple	koncentrat)	Hårdost
	Banan	Röda linser	Ägg
		Ris	Glass
Fisk	Fryst	Kött och chark	Fairtrade
Lax (färsk och fryst ej förädlad)	Frysta bär	Nötkött	Choklad
Torsk (färsk och fryst ej förädlad)	Frysta grönsaker	Lammkött	Socket
	Kolonial	Fläskkött	Banan
Frukt och grönt	Kaffe	Kyckling	Te
Potatis	Te	Korv	Kaffe
Morötter	Pasta	Köttpålägg (inkl. leverpastej)	
	Oliver		

Urval av butiker

Vi har valt att inventera de nio livsmedelsbutiker som har ett fullgott sortiment och vars huvudsakliga verksamhet är att sälja livsmedel. Det innebär att inga bensinmackar kombinerad livsmedelsbutiker finns med i inventeringen.

Utvalda butiker; Stora Coop i Märsta, ICA Maxi Arlanda stad, ICA Valsta, ICA Sigtuna, ICA Sätuna, Lunda Livs ICA-handlarna, Willys i Märsta, Lidl i Märsta och Matöppet i Rosersberg.

RESULTAT

Ekologiskt

Utbudet av ekologiska livsmedel fortsätter att öka i Sigtunas livsmedelsbutiker. Dock har några av butikerna minskad ökningstakt medan andra fortsätter att öka sitt utbud. Denna gång gjorde vi vår inventering på en måndag och det var flera butiker som inte hunnit fylla på i ekohyllorna efter helgen. Flera hyllor gapade tomma, vilket i och för sig kan tolkas som något positivt. Men tråkigt för de konsumenter som har för vana att handla veckans mat på en måndag. ICA Maxi fortsätter att leda ligan men närmsta konkurrent Stora Coop i Märsta knappar in. ICA i Sigtuna som tog ett rejält kliv framåt vid förra inventeringen, december 2015, har tappat lite och avståndet till Willys har ökat. Lidl och ICA Sigtuna har bägge minskat sitt utbud av ekologiskt sedan inventeringen 2015. Lilla Matöppet i Rosersberg har nu passerat Lidl, som ligger sist i ligan.

Fairtrade

Utbudet av Fairtrade har legat i princip stilla sedan vår förra mätning i december 2015. Det skiljer en produkt. Nu har vi lagt till choklad för att kunna jämföra materialet med Södertälje och Haninge kommuner. Totalt sett har Sigtuna ett bättre utbud av Fairtrade-märkta produkter i sina livsmedelsbutiker än vad både Haninge och Södertälje kan uppvisa. En anledning kan vara att Sigtuna kommun är en Fairtrade city och arbetat aktivt gentemot butiksägarna.

Butikstäckning

Vi har infört ett nytt nyckeltal i denna rapport som visar *butikstäckningen* i procent av alla de 45 inventerade livsmedlen och 9 butikerna. Dvs vi har tittat på hur stor täckning varje enskilt livsmedel har i var och en av de inventerade butikerna. T.ex om alla butiker har ekologisk banan så är butikstäckningen 100 % för ekologisk banan. Detta ger oss ett nyckeltal som gör det möjligt att jämföra inventeringsresultatet från gång till gång samt att jämföra resultatet i Sigtuna kommun med andra kommuner som deltar i Ekoutmaningen. Sigtuna hade en butikstäckning på 79 % vid inventeringen i september 2016.

Fler kommuner deltar i Ekoutmaningen 2016

Vi har i årets rapport kunnat göra jämförelser med Södertälje och Haninge kommuner. Sigtuna har en högre butikstäckning i samtliga kategorier som vi jämfört. En förklaring kan vara att vi sedan två år arbetat aktivt med Ekoutmaningen i Sigtuna kommun. Butikerna har ett mycket bättre utbud av såväl ekologiskt som Fairtrade jämfört med Södertälje och Haninge som precis börjat att kartlägga det hållbara utbudet i sina livsmedelsbutiker och restauranger.

SKYLTNING AV DE EKOLOGISKA PRODUKTERNA I HYLLORNA

Hur man skyltar och var man skyltar i en butik är viktigt för att sätta fokus på ett livsmedel eller en livsmedelsgrupp. En tydlig grön skyltning redan i entrén visar att butiken har en hållbar image och jobbar med gröna frågor och hållbara livsmedel. Med en miljömärkning vill man förmedla en rak information till konsument som säger att här satsar vi på bra miljöval och ekologiska livsmedel.

Exempel på bra och tydlig kampanj och skyltning på ICA.

Exempel på bra skyltning och information vid butiksentrén. Willys skyltar med att de är en Bra Miljövalsbutik.

MILJÖCERTIFIERING

Coop är KRAV-certifierad och Willys är certifierad med Bra Miljöval.

EXPONERING

Det allmänna intrycket av butikens hållbara och ekologiska ambitioner. Vi tittar på hur man lyfter det ekologiska sortimentet och vilket intryck det ger på kunden (t.ex "Det syns att den här butiken satsar på ett hållbart utbud!")

Willys Märsta	Mycket bra
Stora Coop Märsta	Bra
Maxi ICA Arlanda stad	Bra
ICA Supermarket Sigtuna	Varken bra eller dålig
Lidl Märsta	Varken bra eller dålig
Matöppet Rosersberg	Varken bra eller dålig
Lunda Livs	Varken bra eller dålig
ICA Nära Sätuna	Varken bra eller dålig
ICA Supermarket Valsta	Varken bra eller dålig

Tabell 1. Exponering

Mycket bra exponering

Willys ger ett mycket bra ekostryck. Det är snyggt, fräscht och alltid perfekt ordning. Gröna skyltar redan vid ingången som visar att man är certifierad med Bra miljöval. Flera kampanjskyltar som tydligt talar om att det är extrapris på utvalda ekoprodukter.

Bra exponering

ICA Maxi Arlandastad och Stora Coop i Märsta ger bägge ett bra ekostryck. På ICA Maxi har de satsat extra på frukt och grönt. Snyggt och tydligt exponerat. Lätt att hitta för trägen ekokonsument. Stora Coop i Märsta ger också ett "grönt" intryck i hela butiken. Dock slarvigt med hyllmärkningen och en

utspridd placering av ekoprodukter vilket gör det svårt att hitta och jämföra produkter inom samma område. De gröna skyltarna för ekologiskt respektive "vårt pris" i frukt- och gröntavdelningen är mycket snarlika vilket kan ge intrycket av att utbudet är större än det är.

Varken bra eller dålig

Här hamnar de flesta butikerna. Inget särskilt ekointryck för kunder som besöker butiken. Visserligen är det skyltat vid en del av det ekologiska sortimentet men helhetsintrycket väger inte över mot ekologiskt.

SKYLTNING I HYLLORNA

Att det är tydligt och enhetligt skyltat i hyllorna med ekologiska eller etiska produkter är A och O för att kunden ska kunna hitta dessa produkter. Även ett tränat öga letar förgäves i hyllan där hyllmärknigen är t.ex svartvit, obefintlig, minimal eller felplacerad.

"Grön urskiljande hyllmärkning, som är rätt placerad, är utomordentligt viktigt för ökad ekoförsäljning."

Mycket bra skyltning!

Bäst skyltat i hyllorna är det på Willys. Hyllskyltningen är konsekvent, tydlig och korrekt. Men även ICA Supermarket i Valsta har en mycket bra hyllmärkning.

Bra skyltning

Bra skyltning är det på Lunda Livs och ICA Nära Sätuna. Bra ordning och tydligt skyltat. Skyltningen stämmer nästan alltid.

Butikens namn:	Hur är hyllmärknigen av de ekologiska produkterna?	
Willys Märsta	Mycket bra	Tydliga gröna skyltar. Allt stämmer även Fairtrade.
ICA Supermarket Valsta	Mycket bra	Mycket bra hyllmärkning. Tydliga gröna skyltar, allt stämmer, även Fairtrade. Hyllvippor stämmer också.
Lunda Livs	Bra	Bra ordning och bra skyltat
ICA Nära Sätuna	Bra	Bra skyltat med gröna skyltar ofta hyllvippor.
Maxi ICA Arlanda stad	Varken bra eller dålig	Ibland bra och ibland dålig mycket ojämt. Ibland slarvigt i hyllorna. Dåligt för kött, barnmat och oljor. Bra för frukt, grönt och kolonial
ICA S Sigtuna	Dålig	Rörigt och ganska mycket felskyttat
Lidl Märsta	Dålig	Inga gröna skyltar längre allt i svart-vitt. Svårt att hitta. Ganska ofta felskyttat
Stora Coop Märsta	Mycket dålig	Väldigt rörigt. Svårt hitta. T.ex paprika på flera platser i butiken. Ingen hyllmärkning alls på de digitala skyltarna, sporadiska hyllvippor. "Vårt pris" konkurrerar med EKO-skyttar
Matöppet Rosersberg	Mycket dålig	Obefintlig. De vill ha hjälp med att printa ut hyllskyltarna. Vi har lovat göra det om de skickar dem via mejl till Eva.

Tabell 2. Hyllmärkning

Dålig skyltning

Dålig skyltning var det på ICA Supermarket i Sigtuna och på Lidl i Märsta. ICA Sigtuna har varit bättre. Nu var det en hel del slarv med "kvarglömda ekoskyttar" eller ingen ekoskyttning alls på hyllorna, vilket gör det svårt att hitta det ekologiska sortimentet. Lidl i Märsta som haft en mycket bra skyltning med stora hyllappar har bytt ut alla gröna hyllappar till svart/vitt, vilket gör det jättesvårt att hitta det ekologiska på Lidl. Enligt uppgift tog man bort de gröna hyllmärkningarna eftersom kunderna uppgett att det var svårt att läsa svart text på grön färg. Det tycker vi är synd.

Bild från ICA. Exempel på slarv, kvarglömda eko-skyltar och rörigt i hyllorna.

Mycket dålig skyltning

Vi klassar skyltningen på Stora Coop som mycket dålig liksom på Matöppet i Rosersberg. Matöppet i Rosersberg har beställt ”hyllmärkningar” från sin grossist, men har ingen färgskrivare så de har inte kunnat skriva ut dem. Ekomatcentrum har erbjudit sig att skriva ut hyllskyltarna åt Rosersberg. Stora Coop verkar tyvärr ta för självklart att kunderna hittar i det ekologiska sortimentet och har en mycket dålig hyllmärkning, exempelvis i ost- och charkhyllorna hos Coop MEN har trots tränad ekoblick mycket svårt att hitta det ekologiska sortimentet. Även i den manuella ost- och chark-disken skulle Coop behöva märka upp det ekologiska sortimentet för att underlätta för sina ekokunder och sin egen personal att hitta de ekologiska produkterna.

Bild från Coop. Exempel på dålig hyllmärkning och slarvigt upplägg av ekologisk ost.

Butikens namn:	Finns någon kampanj eller extra exponering av ekologiskt?	
ICA Supermarket Sigtuna	Ja	På några ekoprodukter
Willys Märsta	Ja	Flera stycken på ekologiska produkter, hittade totalt 6 kampanjer.
Lidl Märsta	Ja	Eko-ost och nyhet ekologiskt äppelmos
Stora Coop Märsta	Ja	Flera kampanjer i butiken, bl.a på drickyoghurt
Matöppet Rosersberg	Nej	
Maxi ICA Arlanda stad	Ja	På grönsaksavdelningen finns en pelarskylt som visar hur många ekoartiklar de har för dagen i frukt och gröntdisken.
Lunda Livs	Nej	
ICA Nära Sätuna	Nej	
ICA Supermarket Valsta	Nej	

Tabell 3. Kampanj

Bild från Willys: Kampanj på ekologisk olivolja.

KAMPANJ ELLER EXTRA EXPONERING AV EKOLOGISKA PRODUKTER

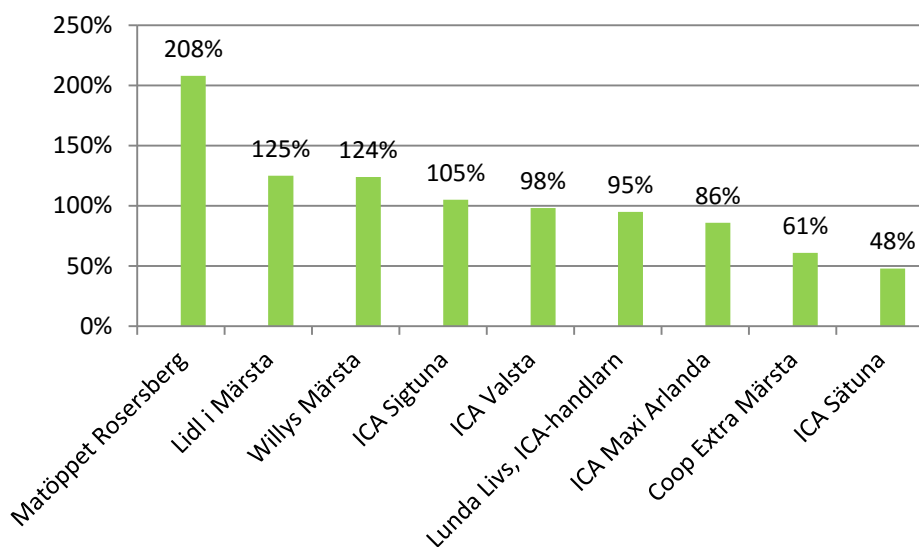
I fem av de nio butikerna pågick en eller flera kampanjer med utvalda ekoprodukter. Willys var flitigast med kampanjer på enskilda ekologiska produkter. Vi noterade sex kampanjer på olika livsmedelsprodukter då vi inventerade Willys i Märsta.

”Kampanjerna har stor betydelse för att sätta fokus på det ekologiska sortimentet och vinna nya kunder. Ett flitigt kampanjandet leder till ökad ekoförsäljning.”

84 % MER EKOLOGISKT PÅ TVÅ ÅR

Utbudet av ekologiskt fortsätter att öka i Sigtuna kommuns livsmedelsbutiker. I genomsnitt har utbudet av de 41 inventerade ekologiska livsmedlen ökat med 84 %, från 789 produkter till 1 448 st.

Största ökning har Matöppet i Rosersberg som nästan trefaldigt sitt ekologiska utbud och ökat med 208 %. Lidl och Willys har ökat rejält med 125 % respektive 124 %, dvs ett dubblerat utbud. Även ICA Sigtuna har dubblerat sitt utbud under mätperioden.

Stapeldiagram 1. Ökning av ekologiskt utbud i butik i procent juli 2014 - september 2016.

Butik	Ökning %
Matöppet Rosersberg	208%
Lidl i Märsta	125%
Willys Märsta	124%
ICA Sigtuna	105%
ICA Valsta	98%
Lunda Livs, ICA-handlarn	95%
ICA Maxi Arlanda	86%
Coop Extra Märsta	61%
ICA Sätuna	48%
Totalt	84%

Tabell 4. Ökning av ekologiskt utbud i butik i procent under mätperioden juli 2014 - september 2016

ICA MAXI FORTSATT I TOPP I SIGTUNAS EKOUTMANING 2016

ICA Maxi behåller sin ledning över de andra livsmedelsbutikerna i kommunen, dock har de tappat i ekologiskt utbud och minskat med 3 artiklar. Närmast efter är Stora Coop som knappat in stort på försprånget till ICA Maxi men ännu inte riktigt kommit ikapp.

Willys i Märsta behåller sin tredje plats och har ökat på försprånget till ICA Sigtuna. ICA Valsta fortsätter att öka sitt ekologiska utbud i en jämn och hög takt. Även Lunda livs och ICA Sätuna har en jämn om än ganska försiktig ökning av det ekologiska utbudet. Matöppet i Roserberg har passerat Lidl med 4 ekologiska produkter och är därmed inte längre sist i ligan.

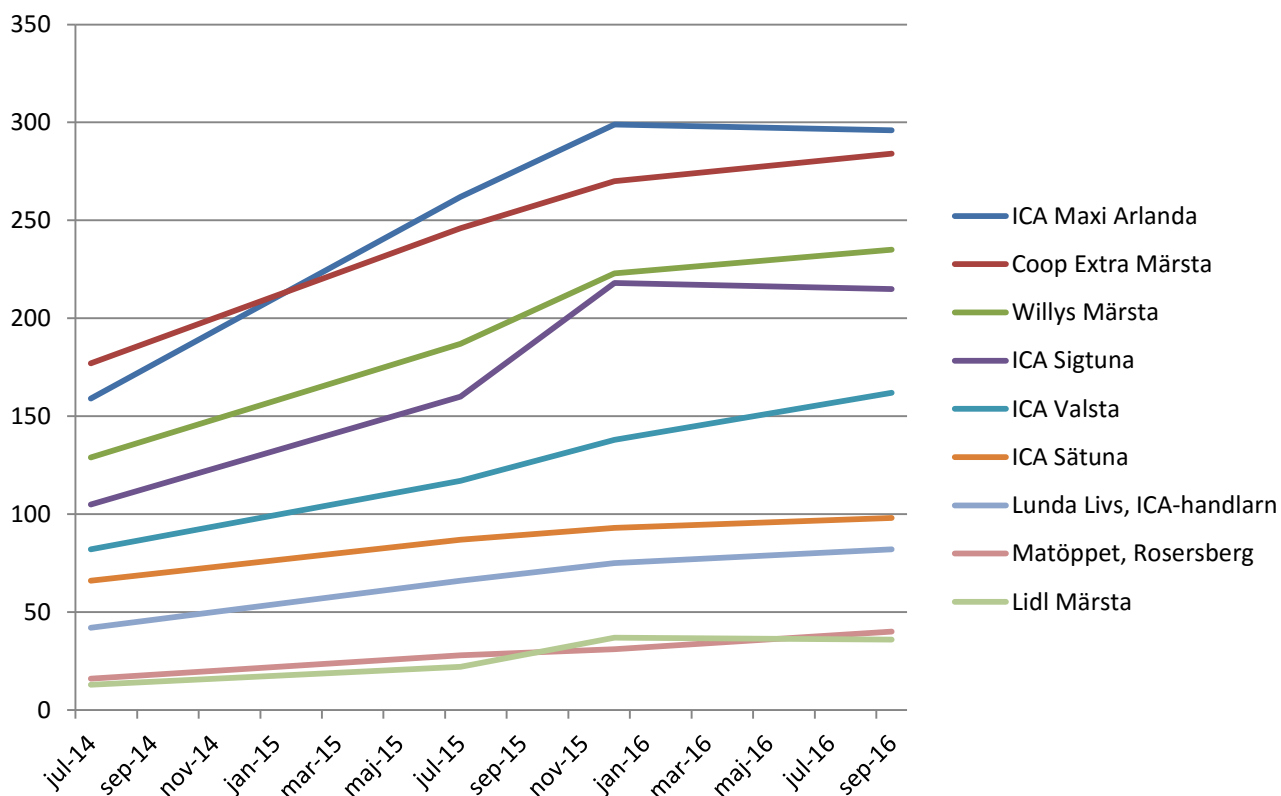
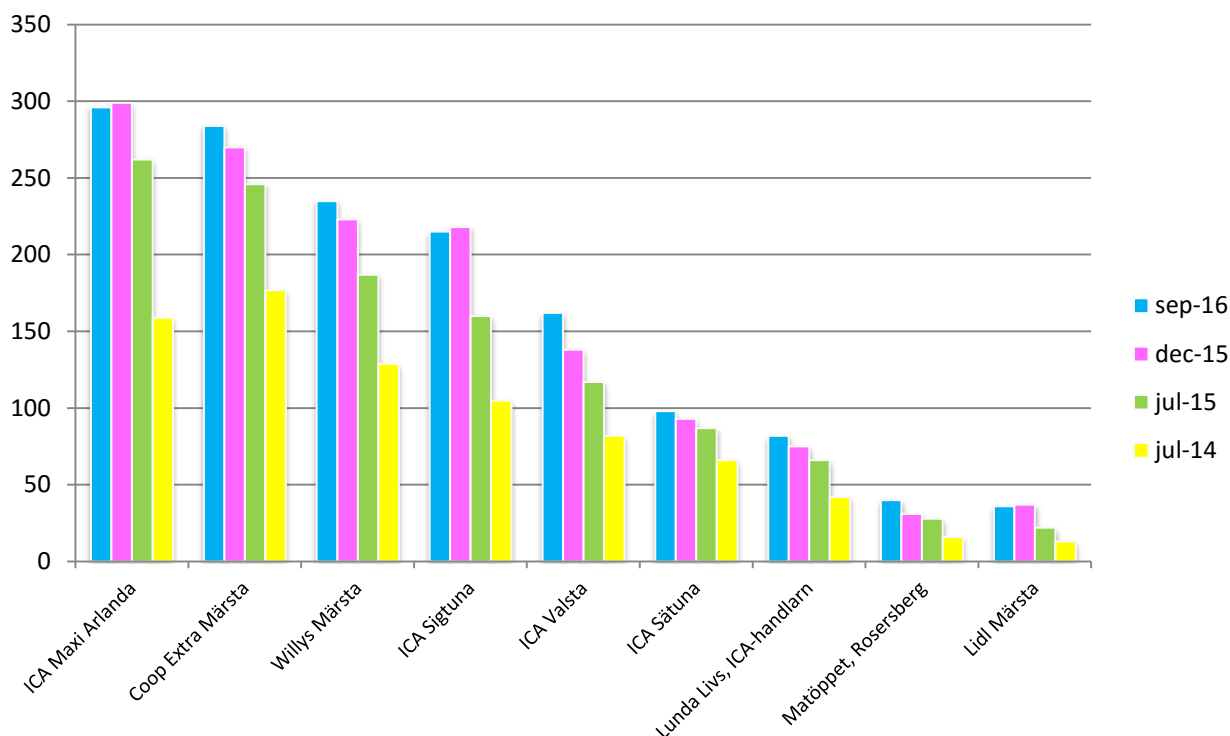

Diagram 1. Utveckling av utbud av ekologiskt i Sigtunas livsmedelsbutiker, juli 2014- september 2016

Butik	sep-16	dec-15	jul-15	jul-14
ICA Maxi Arlanda	296	299	262	159
Coop Extra Märsta	284	270	246	177
Willys Märsta	235	223	187	129
ICA Sigtuna	215	218	160	105
ICA Valsta	162	138	117	82
ICA Sätuna	98	93	87	66
Lunda Livs, ICA-handlarn	82	75	66	42
Matöppet, Rosersberg	40	31	28	16
Lidl Märsta	36	37	22	13
Totalt	1448	1384	1175	789

Tabell 5. Utveckling av utbud av ekologiska artiklar i Sigtunas livsmedelsbutiker, juli 2014- september 2016

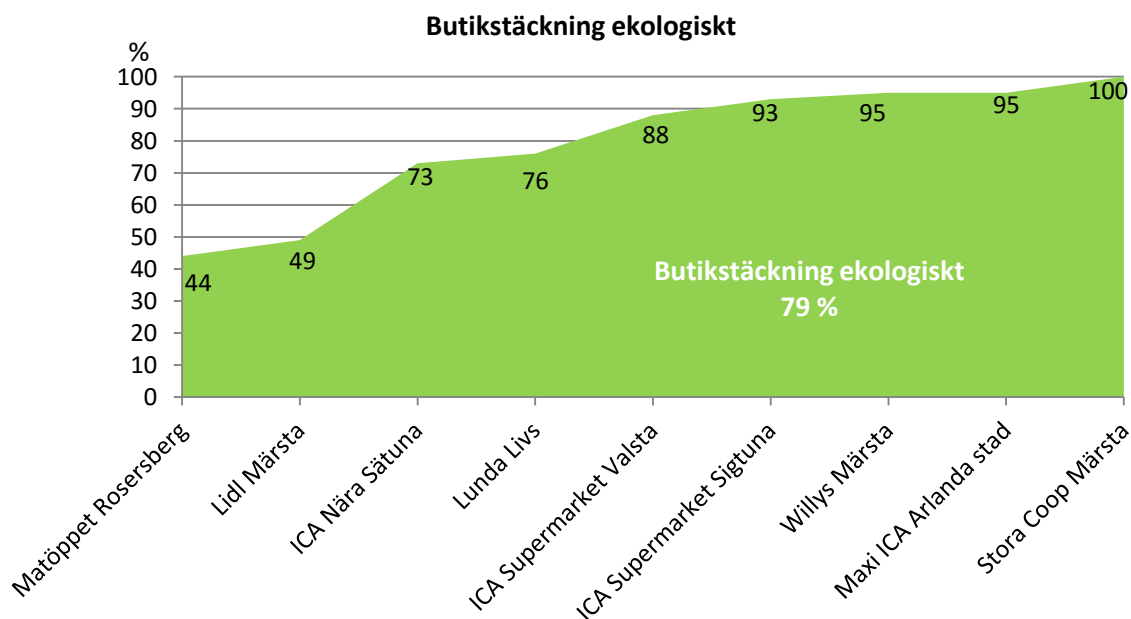
Totalt hittade vi 1448 artiklar av de 41 inventerade produkterna i kommunens samtliga livsmedelsbutiker. Flest ekologiska produkter hittade vi på ICA Maxi, 296 st. Stora Coop i Märsta hade 284 st och Willys 235 st. Även ICA i Sigtuna har ett stort utbud, med tanke på butikens storlek, 215 st. ICA Valsta har ökat mest om man ser till antalet ekologiska produkter sedan förra mätningen i december 2015.

Stapelldiagram 2. Utbud av ekologiskt i Sigtuna kommuns livsmedelsbutiker, juli 2014- september 2016

79 % AV DE 41 INVENTERADE EKO-ARTIKLARNÄ FANNS I LIVSMEDELSBUTIKERNA

Den sammantagna butikstäckningen visar hur stor andel av de 41 inventerade livsmedlen som fanns i butikerna. Stora COOP i Märsta var den enda butiken som hade alla de 41 inventerade produkterna i sortimentet vid inventeringstillfället. Fyra av butikerna hade mer än 90 % av de 41 inventerade produkterna. Endast två av butikerna hade mindre än 50 % av de 41 inventerade produkterna. I Sigtuna är den totala täckningsgraden 79 %, dvs 79 % av de 41 inventerade livsmedlen fanns i genomsnitt i livsmedelsbutikerna i Sigtuna i september 2016.

Ytdiagram 1. Butikstäckning ekologiska livsmedel i Sigtunas livsmedelsbutiker september 2016

Många av de inventerade produkterna fanns i en majoritet av de inventerade livsmedelsbutikerna. De produkter som fanns i färre än 50 % av butikerna var lammkött, kyckling, barnmat och lax. De lite dyrare köttprodukterna var alltså sämst representerade. Bäst representerat var yoghurt och filprodukter samt kaffe, te och pasta.

TOTALT UTBUD AV EKOLOGISKA PRODUKTER I SIGTUNA KOMMUNS BUTIKER

Pasta är den produkt som det finns mest av i Septemberrinventeringen. Ekologiskt kaffe, te samt yoghurt/fil är också väl representerat i butikshyllorna. Sämst är utbudet av kyckling, lamm, och lax. Även barnmat såsom välling och gröt är det ett mycket litet utbud av. Flera av butikerna saknar helt ekologiska alternativ av dessa produkter. Däremot är det gott om ekologisk barnmat i burk.

Utbudet av **mjukt bröd** fortsätter att utvecklas. Vi kan se ett dubblerat utbud, flera nya märken och leverantörer. Inte bara grovt bröd utan flera varianter av ljust mjukt bröd. Från att ha varit ett sorgebarn verkar det nu vända.

Dock är utbudet av **knäckebröd** fortfarande större än utbudet av mjukt ekologiskt bröd. Det finns ofta ett övervägande stort utbud av lite lyxiga knäkesticks. Vi skulle gärna se mer av runda hållkakor och några ekologiska varianter bland Wasas stora utbud av knäcke.

Kolonialprodukter såsom konserver, pasta, ris, müsli etc finns det relativt gott om, dock i varierat utbud i butikerna. Vi kan notera ett ökande utbud av såväl müsli som pasta, kaffe och te i de flesta butikerna. Här finns gått om EMV- produkter (Egna Märkes Varor, t.ex Änglamark, I Love Eco, Garant) som håller ner priserna.

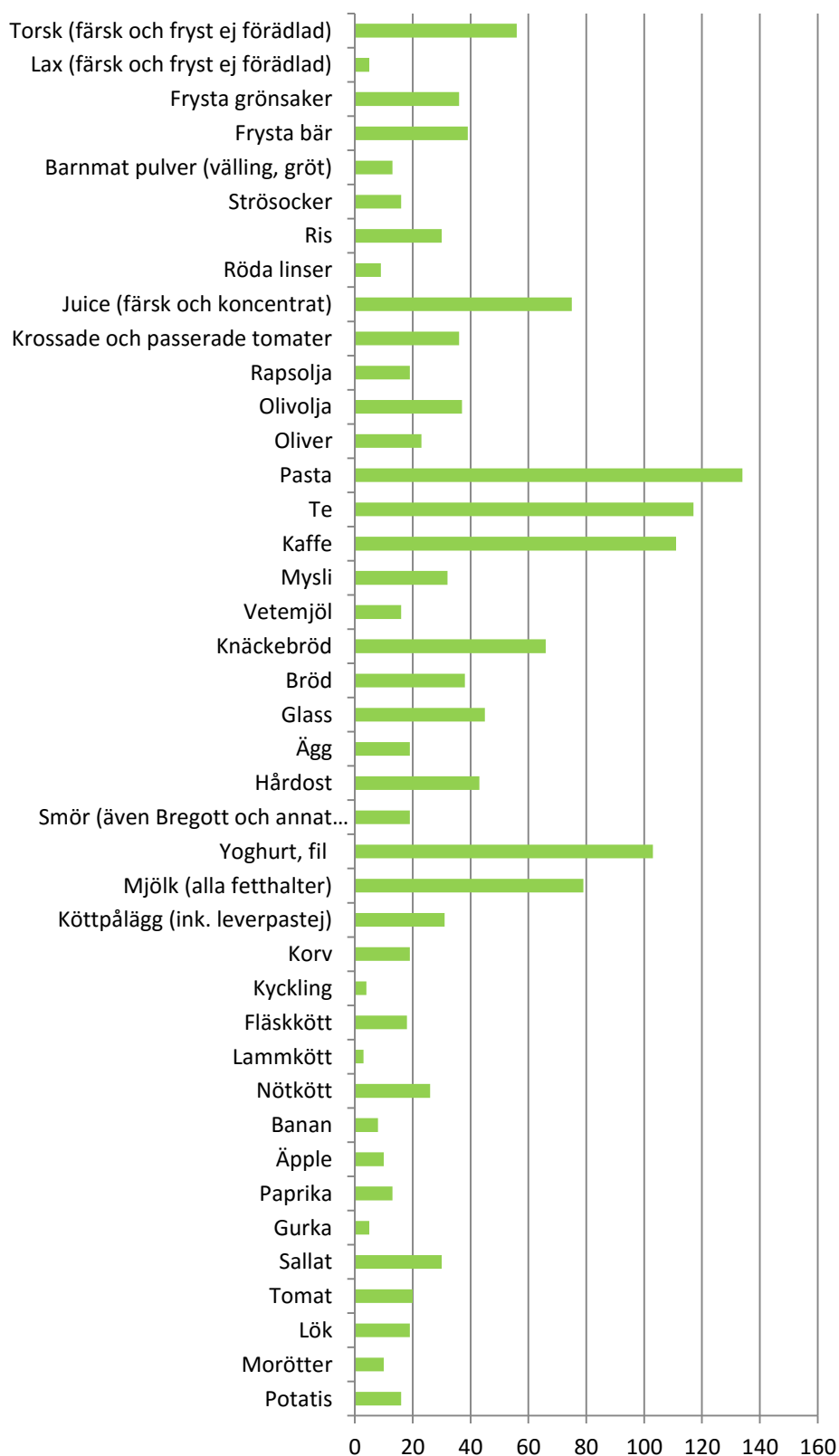
Produkter som saknas i flera av butikerna är t.ex kyckling, lammkött, korv, köttpålägg, röda linser, lax och välling och gröt till de minsta. Välling och gröt är angelägna produkter som har lång hållbarhet och borde vara lätta att sälja. Vi skulle även vilja se mer ekologiskt mjukt bröd, knäckebröd, yoghurt/fil, mjölk, fläskkött, nötkött, bröd, hårdost, korv och köttpålägg.

Minskat har utbudet av lamm.

Vi har noterat att livsmedelskedjornas **ekologiska EMV-produkter ökar**. EMV är t.ex mycket vanligt på frysta grönsaker och bär och kolonialprodukter. Genom att öka utbudet av ekologiska EMV kan det ekologiska utbudet bli tillgängligt för fler och nya kundkategorier fångas upp. Samtidigt riskerar man att det breda utbudet, de lite dyrare alternativen försvinner. Inte sällan drabbas det svenska ekologiska. Här ska man vara vaksam på att KRAV har högre krav än EU-ekologiskt, särskilt på kött & chark.

Utbud av ekologiska produkter i Sigtuna kommuns butiker, september 2016

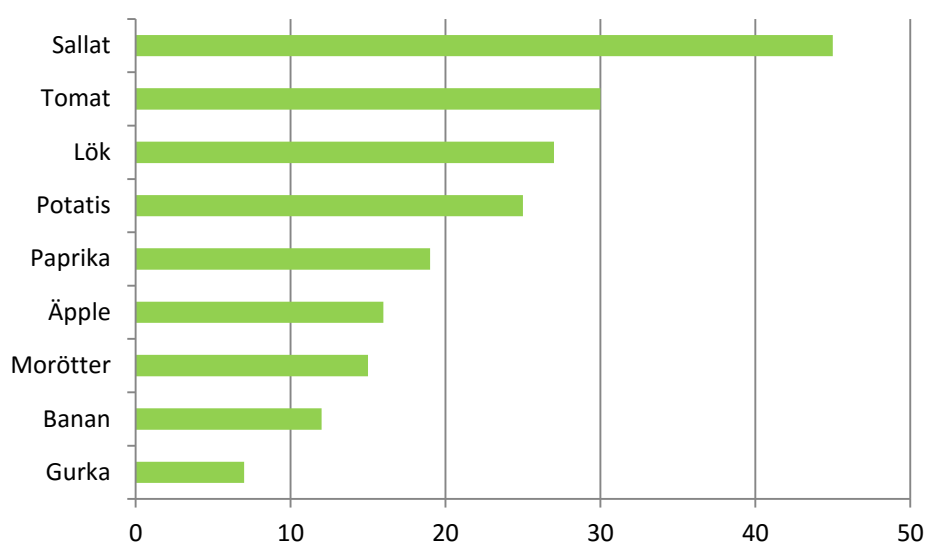
Stapeldiagram 3. Utbud av enskilda ekologiska livsmedel i Sigtuna 5 september 2016

SAMMANSTÄLLNING AV FYRA PRODUKTKATEGORIERS UTBUD I BUTIKSHYLLORNA

Här redovisar vi utbudet av fyra produktkategorier mer utförligt: frukt och grönt, kött och chark, mjölk, ägg och mejeri samt Fairtrade. För varje kategori finns en sammanställning av totalt antal inventerade produkter, dels i en tabell, dels i ett diagram. Därefter finns en sammanställning av huruvida butiken hade varan i sitt sortiment eller ej.

PRODUKTKATEGORI: FRUKT & GRÖNT

Totalt fanns 131 varianter av de 9 inventerade ekologiska frukt- och grönsaksprodukterna i Sigtunas livsmedelsbutiker. Den produkt som det fanns flest antal artiklar av var sallat. Även tomat och lök var vanligt förekommande i de inventerade livsmedelsbutikerna. Gurka var sämst representerad. Banan och gurka finns oftast bara i en variant, medan tomater kan finnas i flera ekologiska varianter både som stora och små. Paprika finns oftast i fler varianter än t.ex morot.

Sapeldiagram 4. Antal artiklar av frukt & grönt

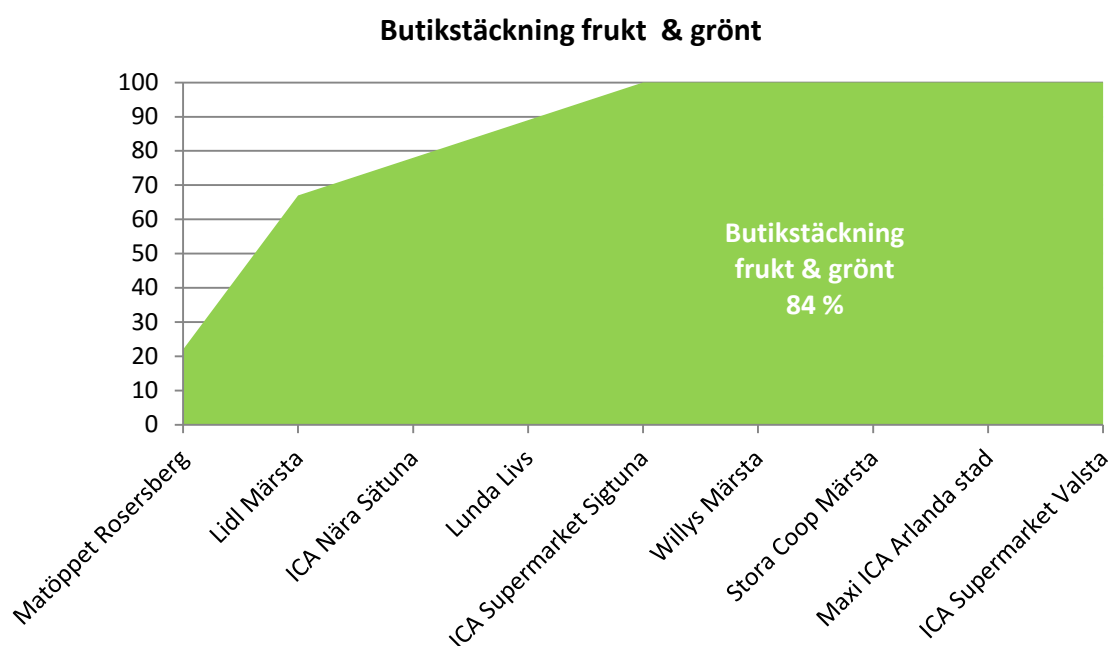
Störst utbud och bredd av ekologiska frukter och grönsaker har ICA-butikerna. ICA Maxi hade 25 varianter av de 9 inventerade, ICA Sigtuna hade 23 och ICA Supermarket i Valsta hade 20. Först på fjärde plats kom Stora Coop i Märsta med 19 varianter, strax före Willys i Märsta.

Butikens namn:	Potatis	Morötter	Lök	Tomat	Sallat	Gurka	Paprika	Äpple	Banan	Totalt
ICA Supermarket Sigtuna	2	1	3	4	7	1	2	2	1	23
Willys Märsta	2	1	3	3	5	1	1	1	1	18
Lidl Märsta	1	1	1	1	0	0	1	0	1	6
Stora Coop Märsta	2	2	4	2	3	1	3	1	1	19
Matöppet Rosersberg	0	1	0	0	1	0	0	0	0	2
Maxi ICA Arlanda stad	4	1	4	6	3	1	2	3	1	25
Lunda Livs	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
ICA Nära Sätuna	1	1	0	1	4	0	1	1	1	10
ICA Supermarket Valsta	3	1	3	2	6	1	2	1	1	20
Totalt	16	10	19	20	30	5	13	10	8	131

Tabell 6. Utbud av frukt & grönt i respektive butik.

BUTIKSTÄCKNING EKOLOGISKT FRUKT OCH GRÖNT

Tabellen nedan är en sammanställning av huruvida butiken hade varan i sitt sortiment eller inte. En 1:a representerar att varan fanns vid inventeringstillfället och en 0:a att varan ej fanns i butiken.

Ytdiagram 2. Butikstäckning av frukt och grönt i Sigtuna sept 2016

Fem butiker, ICA Supermarket Sigtuna, Willys i Märsta, Stora Coop i Märsta, Maxi ICA Arlandastad och ICA Supermarket Valsta hade samtliga inventerade frukt- och grönsaksprodukter i sitt sortiment vid inventeringstillfället.

”Att över hälften av butikerna dessutom hade fullt sortiment av de utvalda produkterna är ett extra plus i kanten för Sigtunas livsmedelsbutiker och konsumenter.”

Butikens namn:	Potatis	Morötter	Lök	Tomat	Sallat	Gurka	Paprika	Äpple	Banan	Utbud %
ICA Supermarket Sigtuna	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
Willys Märsta	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
Lidl Märsta	1	1	1	1	0	0	1	0	1	67
Stora Coop Märsta	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
Matöppet Rosersberg	0	1	0	0	1	0	0	0	0	22
Maxi ICA Arlanda stad	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
Lunda Livs	1	1	1	1	1	0	1	1	1	89
ICA Nära Sätuna	1	1	0	1	1	0	1	1	1	78
ICA Supermarket Valsta	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
Totalt										84

Tabell 7. Butikstäckning av frukt och grönt i Sigtunas butiker september 2016

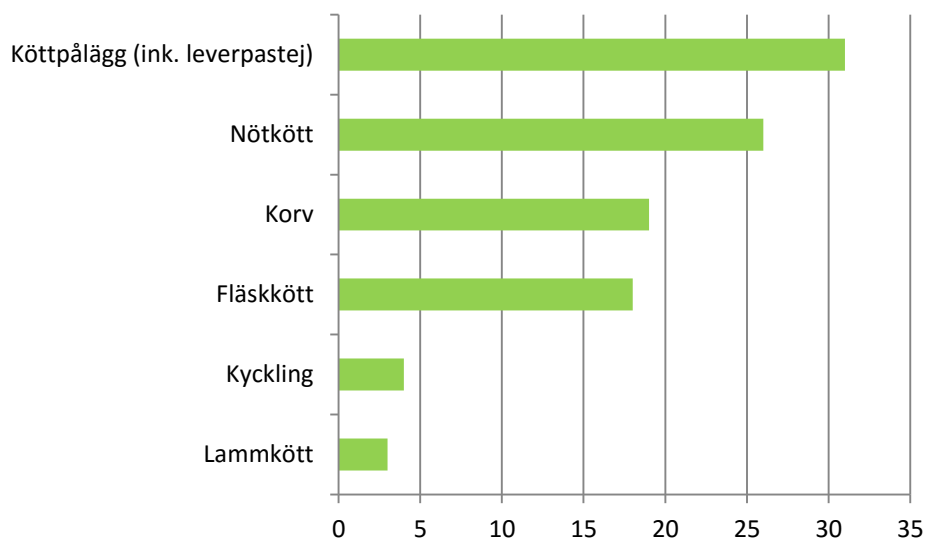
Butikstäckningen totalt i Sigtuna kommun för nio inventerade artiklar av frukt och grönt var 84 % i genomsnitt. Det får anses som en mycket bra täckningsgrad. Jämfört med t.ex Södertälje kommun

som hade 61 % och Haninge kommun som hade 72 % vid höstens inventeringar. Att över hälften av butikerna hade fullt sortiment av de utvalda produkterna är ett extra plus i kanten för Sigtunas livsmedelsbutiker.

PRODUKTKATEGORI: KÖTT OCH CHARK

Sammanlagt hittade vi 101 artiklar av de inventerade köttprodukterna. Störst sortiment av kött och chark hade Stora Coop i Märsta med hela 33 varianter. På andra plats kom Willy i Märsta med 28 varianter av de inventerade sex kött- och chark-produkterna.

Köttplätt inklusive leverpastej var den största produktgruppen inom kött och charkprodukten. Vi fann totalt 31 varianter av köttplätt i de inventerade livsmedelsbutikerna. Nötkött var annars vanligast förekommande produkten i butikerna. Det var bara två butiker som inte hade någon ekologisk nötfärs. Ekologisk korv i olika varianter fanns i sex av de nio butikerna, oftast som EMV-produkter. Lammkött hittade vi enbart på Stora Coop i Märsta. Kyckling och hönsfärs hittade vi på Willys och kyckling i två varianter på Stora Coop i Märsta. ICA Sigtuna berättade att de haft tufft med försäljningen av ekologisk kyckling men planerade att göra ett nytt försök med hjälp av en butiks demonstration av ekologisk kyckling.

Stapeldiagram 5. Totalt utbud av inventerade kött & charkprodukter i Sigtuna september 2016

Två av de inventerade livsmedelsbutikerna hade inget utbud alls av ekologiskt kött & chark. En butik hade en enda produkt. De små butikerna "vågar" inte riktigt satsa på färskvaror som kött och chark. De är rädda att inte sälja och att det ska bli svinn istället för intäkter. För dessa butiker är det enklare att satsa på kolonialprodukter med lång hållbarhet.

Butiken	Nötkött	Lammkött	Fläskkött	Kyckling	Korv	Köttplätt	Totalt
ICA Supermarket Sigtuna	3	0	3	0	4	4	14
Willys Märsta	8	0	5	2	4	9	28
Lidl Märsta	1	0	0	0	0	0	1
Stora Coop Märsta	6	3	8	2	5	9	33
Matöppet Rosersberg	0	0	0	0	0	0	0
Maxi ICA Arlanda stad	5	0	1	0	4	7	17
Lunda Livs	0	0	0	0	0	0	0
ICA Nära Sätuna	2	0	1	0	1	0	4
ICA Supermarket Valsta	1	0	0	0	1	2	4
Totalt	26	3	18	4	19	31	101

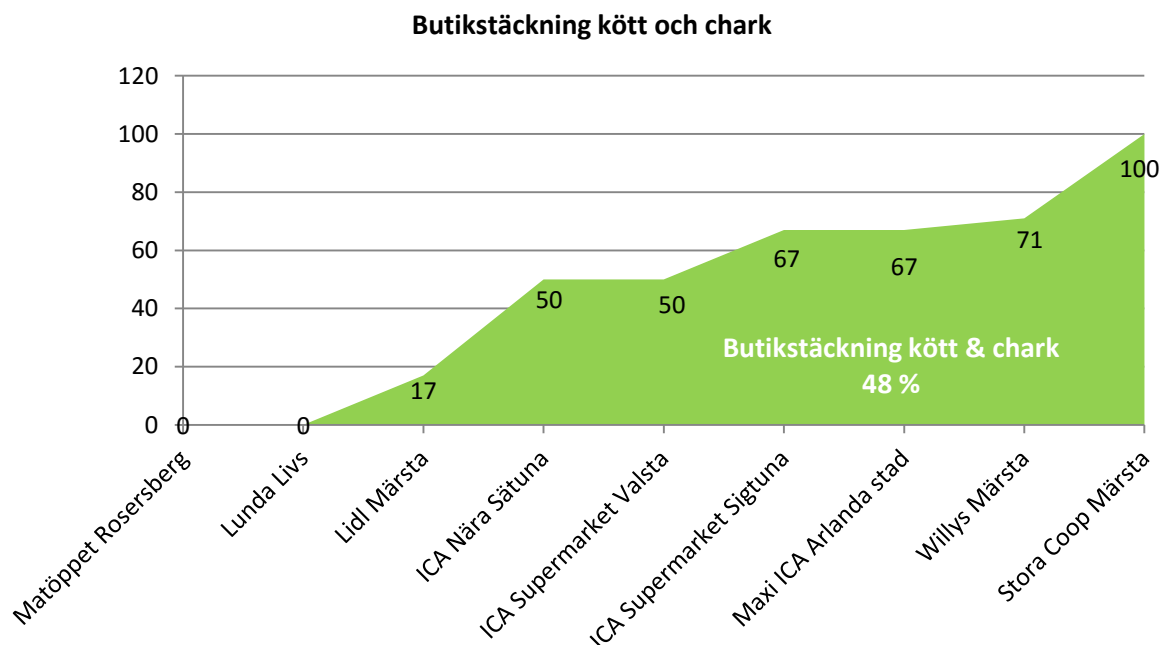
Tabell 8. Utbud av ekologiskt kött och chark i respektive livsmedelsbutik.

BUTIKSTÄCKNING EKOLOGISKT KÖTT OCH CHARK

Butik	Nötkött	Lammkött	Fläskkött	Kyckling	Korv	Köttpålägg	Utbud %
ICA Supermarket Sigtuna	1	0	1	0	1	1	67
Willys Märsta	1	0	1	1	1	1	83
Lidl Märsta	1	0	0	0	0	0	17
Stora Coop Märsta	1	1	1	1	1	1	100
Matöppet Rosersberg	0	0	0	0	0	0	0
Maxi ICA Arlanda stad	1	0	1	0	1	1	67
Lunda Livs	0	0	0	0	0	0	0
ICA Nära Sätuna	1	0	1	0	1	0	50
ICA Supermarket Valsta	1	0	0	0	1	1	50
Totalt %							48

Tabell 9. Butikstäckning, utbud av ekologiskt kött och chark i respektive livsmedelsbutik.

Butikstäckningen för ekologiskt kött och chark var 48 %. Ett ganska dåligt resultat som kanske kan förklaras med stor brist på ekologiskt kött & chark samt att vi gjorde inventeringen en måndag. Det var rejält utplockat i hyllorna i flera av butikerna. Två av butikerna hade inget ekologiskt utbud alls av kött & chark och en butik hade en enda produkt. Medan Stora Coop i Märsta hade 100 % av de inventerade produkterna. Sigtuna hade något bättre butikstäckning än både Haninge och Södertälje kommuner som hade 46 % vardera på kött och chark.

Ytdiagram 3. Butikstäckning kött och chark i Sigtunas livsmedelsbutiker september 2016.

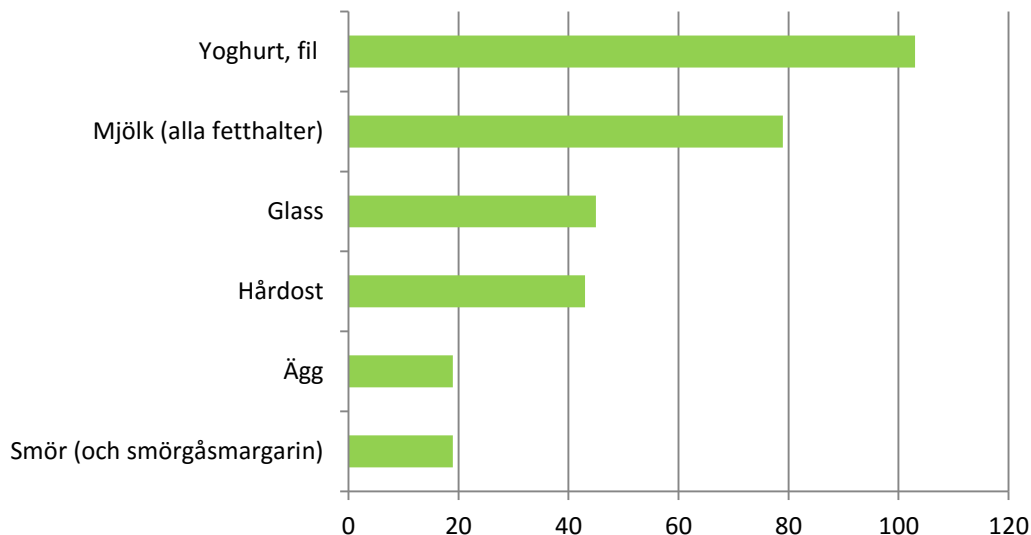
PRODUKTKATEGORI 3: MJÖLK, ÄGG OCH MEJERIPRODUKTER

Denna produktgrupp utgörs nästan alltid av svenska ekologiska råvaror vilket är en extra vinst ur ett miljöperspektiv. Den produkt som det fanns störst utbud av var yoghurt & fil med hela 103 varianter i samtliga butiker. Näst vanligast var mjölk som vi räknade till 79 varianter. Minst vanligt förekommande var smör och ägg.

Stora Coop i Märsta hade störst utbud av mjölk- och mejeriprodukter, 67 artiklar av 6 räknade produkter. Näst mest hade ICA Maxi Arlanda stad med 58 artiklar. ICA Supermarket i Sigtuna hade 48 och Willys i Märsta hade 47.

Butikens namn:	Mjök	Yoghurt, fil	Smör	Hårdost	Ägg	Glass	Totalt
ICA Supermarket Sigtuna	11	18	3	5	4	7	48
Willys Märsta	10	14	3	9	3	8	47
Lidl Märsta	3	3	0	1	1	0	8
Stora Coop Märsta	18	16	4	16	4	9	67
Matöppet Rosersberg	2	2	0	0	1	5	10
Maxi ICA Arlanda stad	14	21	3	9	2	9	58
Lunda Livs	4	8	1	1	1	1	16
ICA Nära Sätuna	7	10	3	1	2	0	23
ICA Supermarket Valsta	10	11	2	1	1	6	31
Totalt	79	103	19	43	19	45	308

Tabell 10. Utbud av ekologiska mejeriprodukter, mjölk och ägg i respektive livsmedelsbutik, sept 2016

Stapeldiagram 6. Totalt utbud av inventerade mejeriprodukter, mjölk och ägg.

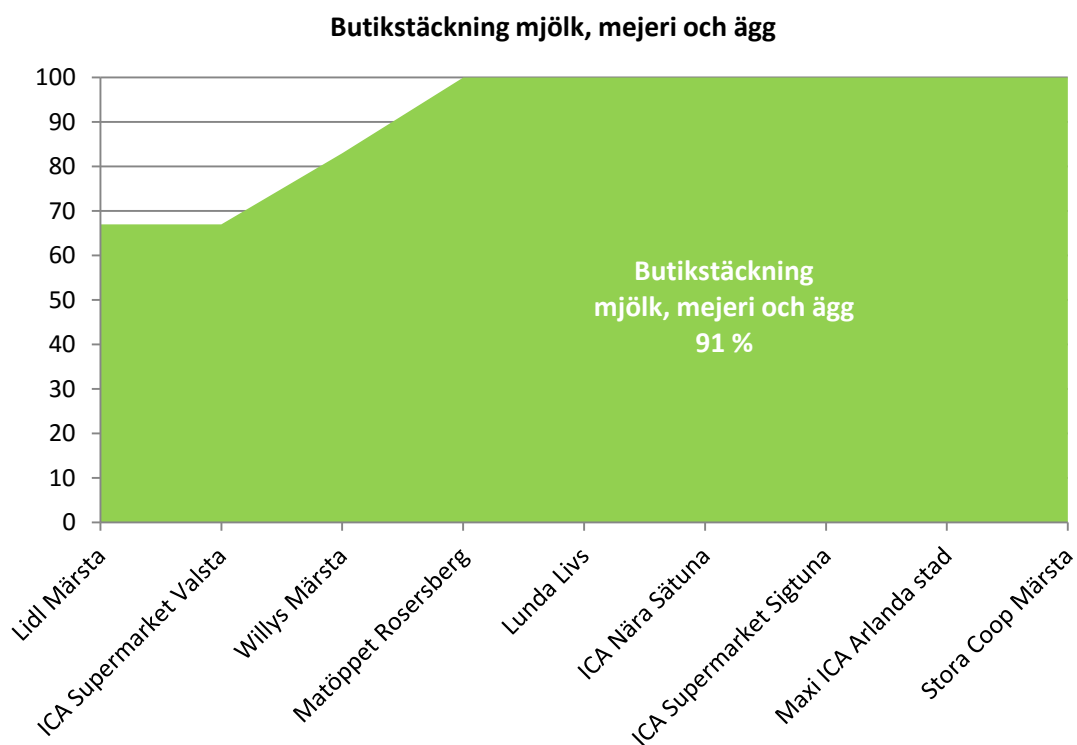
Alla butiker hade ett mycket bra eller hyfsat bra utbud av ekologiska mjölk- och mejeriprodukter. Sex av nio butiker hade fullt sortiment, dvs åtminstone en av vardera inventerad produkt. De flesta hade dessutom upp till ett 20-tal varianter av mjölk eller yoghurt, fil.

Det är glädjande att mjölk, yoghurt och ägg fanns i samtliga nio butiker. Hårdost saknades i en butik och smör/margarin samt glass saknades i två av butkerna.

Butik	Mjök	Yoghurt,fil	Smör, margarin	Härdost	Ägg	Glass	Utbud %
ICA Supermarket Sigtuna	1	1	1	1	1	1	100
Willys Märsta	1	1	1	1	1	1	100
Lidl Märsta	1	1	0	1	1	0	67
Stora Coop Märsta	1	1	1	1	1	1	100
Matöppet Rosersberg	1	1	0	0	1	1	67
Maxi ICA Arlanda stad	1	1	1	1	1	1	100
Lunda Livs	1	1	1	1	1	1	100
ICA Nära Sätuna	1	1	1	1	1	0	83
ICA Supermarket Valsta	1	1	1	1	1	1	100
Totalt							91

Tabell 11. Butikstäckning, utbud av mejeriprodukter, mjök och ägg i respektive livsmedelsbutik.

Ekologisk mjök och mejeri har en mycket hög butikstäckning i Sigtuna kommun, 91 % av de inventerade livsmedlen fanns i de 9 butikerna. Totalt var antalet ekologiska mjök och mejeriprodukter 308 st vid inventeringstillfället. Jämfört med Södertälje som hade en butikstäckning på 81 % och Haninge 88 %.

Ytdiagram 4. Andel butiker som saluförde respektive inventerad produkt av mjök, ägg och mejeri.

PRODUKTKATEGORI: FAIRTRADE

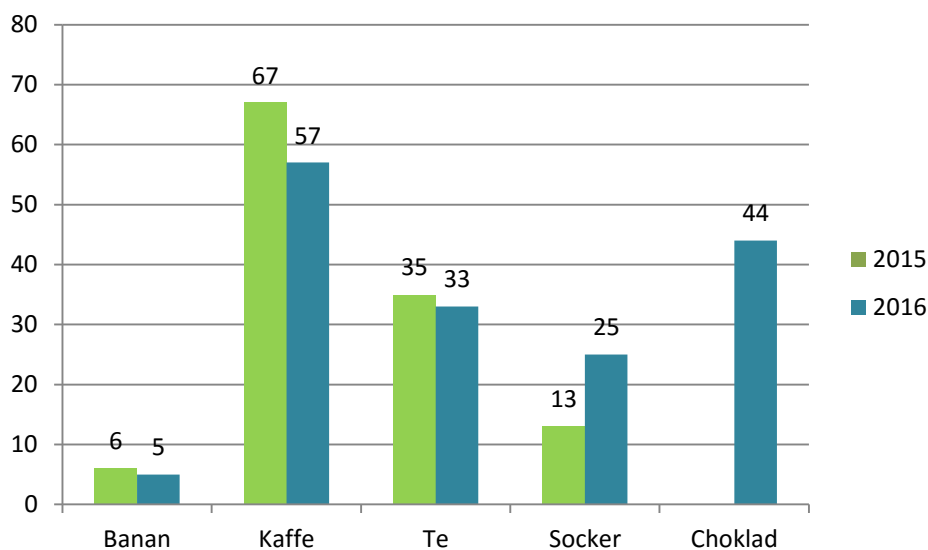
Vi har valt ut fem produkter för inventering av Fairtrade-märkning. Banan, te, kaffe, choklad och socker. Kaffe och chokladkakor var de produkter som butikerna hade störst utbud av när det gäller Fairtrade-märkning. Banan var det sämst utbud av. Fem av butikerna hade fullt utbud av de fem inventerade Fairtrade-produkterna.

Butik	Banan	Te	Kaffe	Strösocker	Choklad	Totalt
ICA Supermarket Sigtuna	0	8	8	3	9	28
Willys Märsta	1	7	7	4	9	28
Lidl Märsta	1	2	1	1	1	6
Stora Coop Märsta	1	7	19	3	5	35
Matöppet Rosersberg	0	0	0	1	1	2
Maxi ICA Arlanda stad	0	3	8	4	10	25
Lunda Livs	1	1	3	3	1	9
ICA Nära Sätuna	1	1	5	2	2	11
ICA Supermarket Valsta	0	4	6	4	6	20
Totalt	5	33	57	25	44	164

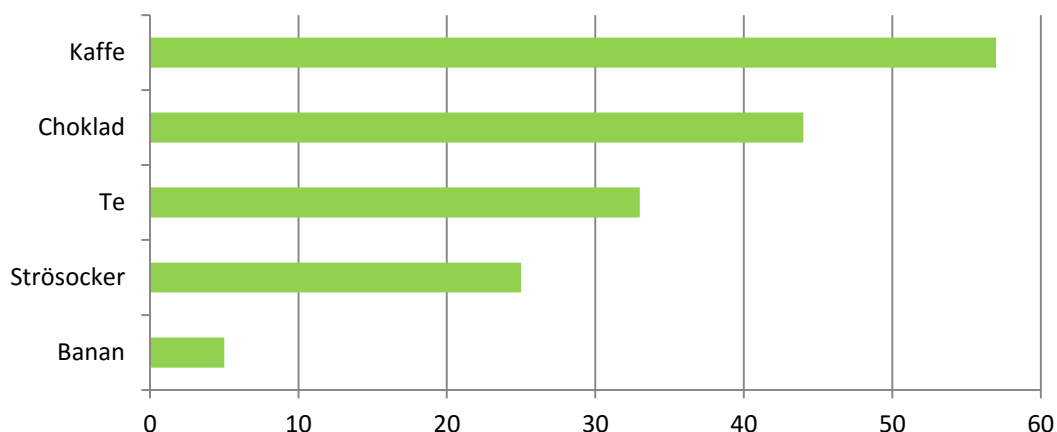
Tabell 12. Utbud av fem utvalda Fairtrade-märkta produkter i respektive livsmedelsbutik.

Totalt räknade vi till 164 Fairtrade-produkter av fem inventerade i samtliga Sigtunas livsmedelsbutiker i september 2016. Stora Coop i Märsta hade det största utbudet, 35 varianter av de fem räknade artiklarna. ICA Maxi hade 25 och Willys samt ICA Sigtuna hade 28 st vardera.

Utbudet av Fairtrade har stått still under mätperioden. I dec 2015 räknade vi till 121 Fairtrade-produkter (choklad fanns inte med då). I september var det 120 Fairtrade-produkter om man exkluderar chokladen. Utvecklingen har varit negativ för banan, kaffe och te. Däremot har det Fairtrade-märkta sockret ökat. Fr.o.m i år räknar vi fem Fairtrade-produkter. Det är choklad som tillkommit.

Stapeldiagram 7. Utbud av Fairtrade i alla butiker dec 2015 samt sept 2016.

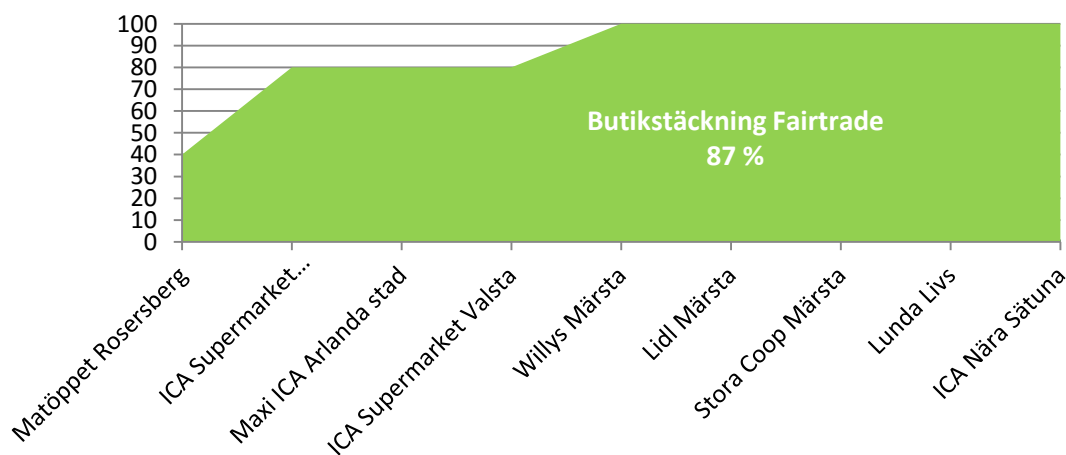

Stapeldiagram 8. Totalt utbud av inventerade Fairtrade-märkta livsmedel i alla butiker.

Fairtrade-märkt choklad och strösocker fanns i samtliga butiker. Kaffe och te i samtliga utom en butik. Fairtrade-märkt banan fanns inte i fyra av de inventerade butikerna. Den totala butikstäckningen för de fem utvalda Fairtrade-produkterna var 87 %. Ett mycket bra resultat om man jämför med Södertälje, 65 % och Haninge 78 %.

Butikens namn:	Banan	Te	Kaffe	Strösocker	Choklad	Butikstäckning %
Matöppet Rosersberg	0	0	0	1	1	40
ICA Supermarket Sigtuna	0	1	1	1	1	80
Maxi ICA Arlanda stad	0	1	1	1	1	80
ICA Supermarket Valsta	0	1	1	1	1	80
Willys Märsta	1	1	1	1	1	100
Lidl Märsta	1	1	1	1	1	100
Stora Coop Märsta	1	1	1	1	1	100
Lunda Livs	1	1	1	1	1	100
ICA Nära Sätuna	1	1	1	1	1	100
Totalt						87%

Tabell 13. Butikstäckning, utbud av 5 utvalda Fairtrade-märkta produkter i respektive livsmedelsbutik.

Ytdiagram 5. Utbud av 5 utvalda Fairtrade-märkta produkter i samtliga livsmedelsbutiker.